

Maakuntahallitus

Aika 16.10.2023 klo 09:30 - 12:40

Paikka Etelä-Savon maakuntaliiton virasto, Mikonkatu 5, Mikkeli, kokoushuone
Piällysmies

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 125	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 126	Pöytäkirjantarkastajat	5
§ 127	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 128	Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava: vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteeseen	7
§ 129	Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotikuntalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi	11
§ 130	Vastaus 15.6.2023 tehtyyn valtuustoaloitteeseen	19
§ 131	Maakuntajohtajan katsaus 16.10.2023	22
§ 132	Poliisilaitoksen ajankohtaiset asiat	23
§ 133	Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenmuutos, Etelä-Savon TE-toimisto	24
§ 134	Viranhaltijoiden päätökset	25
§ 135	Muut asiat	26
§ 136	Tiedoksi	27
§ 137	Kokouksen päättäminen	28

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Sepponen Arto	puheenjohtaja	
	Rasola Nina	1. varapuheenjohtaja	
	Laitinen Marja	varajäsen	
	Hakala Kerttu	jäsen	
	Hokkanen Mikko	jäsen	
	Järvinen Sami	jäsen	
	Kovanen Anna-Maria	jäsen	
	Kukkonen Juha	jäsen	
	Olkkonen Kirsi	jäsen	
	Suomalainen Tuukka	jäsen	
	Tissari Jenni	jäsen	
	Turunen Pekka	jäsen	
	Strengell Jarno	maakuntavaltuuston pj	
	Auvinen Hannu	maakuntavaltuuston 1. vpj	
	Aho Eero	maakuntavaltuuston 2. vpj	
	Pentti Mäkinen	maakuntajohtaja, esittelijä	
	Lavikainen Sirpa	vt. hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Heidi Miettinen	viestintäpäällikkö	
	Virtaniemi Jaana	johdon sihteeri	
	Kallio Vesa	kansanedustaja	
	Strandman Jaana	kansanedustaja	
Poissa	Stanberg Eija		
	Hänninen Elisa		
	Merja Olenius		
	Häkkänen Antti		
	Kosonen Hanna		
	Mikkonen Anna-Kristiina		
	Valtola Oskari		

Allekirjoitukset

	Arto Sepponen puheenjohtaja	Sirpa Lavikainen pöytäkirjanpitäjä
Käsitellyt asiat	125 - 137	
Pöytäkirjan tarkastus		
	Marja Laitinen pöytäkirjantarkastaja	Sami Järvinen pöytäkirjantarkastaja
Pöytäkirjan nähtävilläpito		

Maakuntahallitus

§ 125

16.10.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 125

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Maakuntahallitus

§ 126

16.10.2023

Pöytäkirjantarkastajat

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 126

Päätösehdotus

Maakuntahallitus valitsee kokoukselle kaksi pöytäkirjantarkastajaa aakkosjärjestyksessä. Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Marja Laitinen ja Sami Järvinen.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Maakuntahallitus

§ 127

16.10.2023

Työjärjestyksen hyväksyminen

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 127

Päätösehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Maakuntahallitus	§ 98	21.08.2023
Maakuntahallitus	§ 128	16.10.2023

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava: vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteeseen

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 128
193/15.01.00/2023

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Marko Tanttu, p. 040 628 2788, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus

- 1) hyväksyy vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin
- 2) valtuuttaa maakuntaliiton viraston tekemään vastineiden mukaiset korjaukset osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan
- 3) käsittelee maakuntakaavaluonnoksen ja asettaa luonnoksen nähtäville sekä pyytää siitä lausunnot
- 4) valtuuttaa maakuntaliiton toimiston tekemään mahdollisia teknisiä korjauksia kaava-asiakirjoihin ennen nähtäville asettamista.

Päätös

Keskustelun kuluessa Tuukka Suomalainen esitti Kirsi Olkkosen kannattamana lisäyksen päätösehdotukseen:

"Koko maakuntakaava-aluetta koskevaan yleismääräykseen lisätään, että tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset elinkeinoihin, maa- ja metsätalous mukaan lukien.

Tuulivoimaloiden alue – kaavamääräykseen lisätään että sähköverkkoon liittymisessä on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä ja, että tuulivoima-alueiden liittämässä pyritään käyttämään yhteisiä johtokäytäviä. Lisäksi, sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa luontovaikutusten sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin."

Maakuntahallitus hyväksyi täydennetyn päätösehdotuksen yksimielisesti.

Marko Tanttu esitteli asiaa ja poistui sen jälkeen kokouksesta klo 10.50.

Jarno Strengell oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.48-10.23.

Jaana Strandman saapui kokoukseen klo 10.38.

Selostus

Maakuntahallitus	§ 98	21.08.2023
Maakuntahallitus	§ 128	16.10.2023

Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 30.8.–29.9.2023. Lausunnot pyydettiin viranomaisilta, kunnilta ja organisaatioilta, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta jättää mielipide suunnitelmasta tiedotettiin lehti-ilmoituksin Länsi-Savossa, Itä-Savossa ja Pieksämäen lehdessä. Lisäksi lakisääteisistä menettelyistä tiedotettiin maakuntaliiton ja kuntien ilmoitustauluilla sekä Etelä-Savon maakuntaliiton kotisivulla osoitteessa <https://www.esavo.fi>.

Nähtävillä oloaikana saatiin 33 lausuntoa ja 22 muistutusta, joista osassa oli useampi allekirjoittaja. Lisäksi palautteseen lukeutuu yksi adressi, jossa oli 47 allekirjoittajaa. Liitteenä on yhteenveto saadusta palautteesta ja ehdotus annettavaksi vastineeksi. Saadun palautteen ja siihen annettujen vastineiden perusteella osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on tehtävä korjauksia. Yhteenveto saadusta palautteesta ja vastineista on liitteenä. Saatu palaute on kokonaisuudessaan esillä maakuntahallituksen kokouksessa.

4. vaihemaakuntakaavan luonnos on valmistunut ja se voidaan asettaa nähtäville. Vaihemaakuntaavassa osoitetaan seudullisesti merkittävät tuulivoimaloiden alueet ja voimajohtokäytä. Seudullisesti merkittäväksi tuulivoimatuotannon rajaksi esitetään seitsemän (7) tuulivoimalan muodostama kokonaisuutta. Kaavaluonnoksessa on esitetty myös koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys, jolla ohjataan kaikkea teollisen mittakaavan tuulivoimatuotannon suunnittelua. Kaava-aineisto (liitteenä) koostuu valmistelu- ja luonnosvaiheessa kaavaselostuksesta ja merkinnät- ja määräykset asiakirjasta, jonka yhteyteen on liitetty ote maakuntakaavakartasta.

Kaavaluonnoksesta laaditaan kaavaehdotus luonnoksesta saadun palautteen perusteella. Suunnitellun aikataulun mukaan kaavaehdotus valmistuu vuoden 2024 alkupuolella.

Maakuntahallitus 21.08.2023 § 98

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Jenni Oksanen, p. 040 628 2788, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus päättää:

1. käynnistää Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan laadinnan ja kuuluttaa kaavan vireilletulosta
2. hyväksyä Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteen mukaisena ja asettaa sen julkisesti nähtäville
3. pyytää lausunnot viranomaisilta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta
4. valtuuttaa maakuntaliiton toimiston tekemään asiakirjaan mahdollisia teknisiä korjauksia
5. että vireillä olevan 3. vaihemaakuntakaavan seurantaryhmä toimii myös 4. vaihemaakuntakaavan seurantaryhmänä täydennettynä Fingridin edustajalla.

Maakuntahallitus	§ 98	21.08.2023
Maakuntahallitus	§ 128	16.10.2023

Maakuntahallitus nimeää samalla molempiin seurantaryhmiin keskuudestaan uuden edustajan Oskari Valtolan tilalle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus nimesi 3. ja 4. vaihemaakuntakaavan seurantaryhmiin keskuudestaan edustajaksi Oskari Valtolan tilalle Nina Rasolan.

Nina Rasola poistui kokouksesta kokousasian käsittelyn aikana klo 11.35.

Selostus

Etelä-Savossa on voimassa kolme maakuntakaavaa ja vireillä 3. vaihemaakuntakaava. Voimassa olevista maakuntakaavoista vanhin on Etelä-Savon maakuntakaava (2010). Se on laadittu koko Etelä-Savon alueelle ja siinä käsitellään kaikkia aluevaraustyyppisiä. Vanhat seutukaavat on tuolloin kumottu muilta osin paitsi ohjeellisen oikoratavarauksen osalta välillä Lahti-Heinola-Mikkeli. Tuulivoimaa käsittelevä Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavassa (2016) on osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet. Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavassa (2016) voimassa olevia maakuntakaavoja on päivitetty kaikkien maankäyttömuotojen osalta.

Maakuntahallitus teki 20.9.2021 päätöksen käynnistää maakuntakaavan laadinta (141 §). Maakuntahallitus hyväksyi päätöksellään (22.8.2022 §114) Etelä-Savon 3. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman, asetti sen julkisesti nähtäville ja kuulutti samalla kaavan vireilletulosta sekä pyysi lausunnot viranomaisilta. 3.Vaihekaavassa käsitellään myös tuulivoimaa, mutta koska kaava käsittää myös muita teemoja, joiden osalta selvitykset ovat kesken ja koska vihreän siirtymän investoinnit ovat kiihtyneet, on tullut tarve laatia tuulivoiman osalta kaava nopeammin.

Myös maakuntaliiton resurssit kaavan laatimisen suhteen on huomioitava suhteessa laadittavaan kaavakokonaisuuteen ja siksi on päädytty irrottamaan tuulivoima omaksi vaihekaavakseen.

Nyt laadittava 4. vaihemaakuntakaava käsittelee siis ainoastaan tuulivoimaa ja sitä varten tarvittavia voimajohtoja. Vaihemaakuntakaavan tavoite on osoittaa uusia teollisen kokoluokan tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita yksityiskohtaisemman suunnittelun pohjaksi.

Maakuntaliitto sai Ympäristöministeriöltä avustusta tuulivoiman rakentamiseen ja hyväksyttävyyden parantamiseen vuonna 2021. Hanke kesti vuoden 2022 loppuun ja hankkeessa selvitettiin potentiaalisia tuulivoima-alueita ja arvioitiin näiden vaikutuksia maisemaan, linnustoon ja aluetalouteen. Laaditut selvitykset toimivat kaavan pohja-aineistona.

Maakuntahallitus	§ 98	21.08.2023
Maakuntahallitus	§ 128	16.10.2023

Liitteet

- 1 Liite1_Lausunnot_ja_vastineet_OAS_MKH161023
- 2 Liite2_kaavaselostus_MKH161023
- 3 Liite3_Merkinnat_maaraykset_kaavakartta_mkh161023

Maakuntahallitus

§ 129

16.10.2023

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotikuntalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 129
235/15.02.00/2023

Valmistelija

aluekehityspäällikkö Anne Kokkonen, 044 770 0512, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Etelä-Savon maakuntaliitto lausuu hallituksen esityksestä kotikuntalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi seuraavasti:

Näkemyksenne ihmisten kotikunnan, asuinpaikan ja väestökirjanpitokunnan määräytymistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 3, 8, 9, 11 ja 25 §)

8 §. Asuinpaikan määräytyminen. Pykälässä 8 säädettäisiin siitä, mikä on Suomessa asuvan henkilön väestötietojärjestelmään merkittävä asuinpaikka ja millainen rakennus voidaan merkitä väestötietojärjestelmään henkilön asuinpaikaksi. Jokaisella Suomessa asuvalla henkilöllä voisi jatkossakin olla vain yksi väestötietojärjestelmään merkitty vakinainen asuinpaikka, mutta järjestelmään on mahdollista ilmoittaa myös henkilön käytössä olevien muiden asuntojen osoitetietoja.

Kotikuntalakiesityksen asumispaikan määräytymistä koskeva ehdotus ei huomioi riittävästi alueita, joilla on erityisen runsaasi vapaa-ajan asukkaita ja vapaa-ajan asunnoiksi tilastoituja asuntoja. Esimerkiksi Etelä-Savossa on noin 47 000 (2022) mökkiä ja vapaa-ajan asukkaat kasvattavat kuntien asukaslukua erityisesti kesäsesongin aikana moninkertaiseksi, sillä suurin osa vapaa-ajan asuntojen omistajista asuu sen sijaintikunnan ulkopuolella. Monipaikkaisuuden ja etätyön lisääntymisen myötä vapaa-ajan asunnoilla vietetyt ajat ovat viime vuosina pidentyneet ja yhä useampi olisi halukas muuttamaan mökkikuntaansa jopa pysyvästi.

Vaikka kotikuntalaki mahdollistaa vapaa-ajan asunnon sijaintikunnan ottamisen pysyväksi tai määräaikaiseksi kotikunnaksi, ei ns. pysyvään asumiseen kelpaamatonta asuntoa voisi merkitä henkilön asuinrakennukseksi, vaan ainoastaan väestötietojärjestelmään henkilön ilmoittamaksi postiosoitteeksi. Pysyvään asumiseen kelpaamattomissa vapaa-ajan asunnoissa asuvat henkilöt olisivat kuitenkin oikeutettuja esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen saamiseen sekä koulupaikkaan asuinkunnassaan kotikuntamerkinän nojalla. Kunnan asukastilastoissa heidät kuitenkin luokiteltaisiin asunnottomiksi, vaikka tosiasiallisesti kyse ei asunnottomuudesta olisikaan.

Em. kotikuntalain asuinpaikan määräytymistä koskevan ehdotus hankaloittaakin vapaa-ajan asunnon ilmoittamista pysyväksi asuinpaikaksi tilanteissa, joissa asuminen tosiasiallisesti vastaisi pysyvää asumista ja henkilö itse näkee vapaa-ajan asunnon pysyvään asumiseen sopivaksi. Tärkeää on myös huomioida, että perustuslaki turvaa ihmisille vapauden valita asuinpaikkansa, eikä kotikuntalain tulisi sitä tältä osin estää. Jotta asuinpaikan määräytymistä koskeva laki ei muodostaisi tarpeetonta estettä henkilön

Maakuntahallitus

§ 129

16.10.2023

muuttamiselle tämän vapaa-ajan asunnon sijaintikuntaan, tulisi vapaa-ajan asunnot voida nykyistä helpommin ilmoittaa henkilön pysyväksi asuinpaikaksi, mikäli henkilö ottaa vapaa-ajan asunnon sijaintikunnan kotikunnakseen ja pitää vapaa-ajan asuntoa tosiasiallisena ja vakituksena asuinpaikkanaan. Kotikuntalaki nimenomaan korostaa asuinpaikkaa kotikunnan määräytymisen kriteeniä

9 §. Kotikunnan määräytyminen. Pykälän mukaan henkilön kotikunta olisi se kunta, jossa hänen 8 §:ssä määritelty asuinpaikkansa sijaitsee. Jokaisella Suomessa asuvalla henkilöllä voisi edelleen olla vain yksi kotikunta, jonka peruspalveluiden piiriin hän kuuluu ja joka määrittää sen hyvinvointialueen, jonka asiakas hän on. Kuten esityksessä (s.65) todetaan, ”Ihmiset jakavat aikansa yhä enemmän eri paikkakuntien välillä: henkilö voi asua yhdellä paikkakunnalla, käydä töissä toisella ja viettää vapaa-aikaa yhdellä tai useammalla paikkakunnalla.” Henkilön peruspalveluiden järjestämisestä vastaa kuitenkin ensisijaisesti vain se kunta ja siihen liittyvä hyvinvointialue, joka on henkilön kotikunta. Vaikka laki (ml. perustuslaki) mahdollistaisi jatkossakin henkilölle vain yhden kotikunnan, tulisi erityisesti kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden järjestämisessä kustannusvastuiden jakamiseksi ja selkeyttämiseksi, kehittää myös monipaikkaista asumista tukevia ratkaisumalleja ja vaihtoehtoja.

Näkemyksenne kotikunnan ja asuinpaikan muuttumista koskevista poikkeuksista (uuden kotikuntalain 10 §)

Esityksen mukaan henkilön kotikunta ei muuttuisi lyhytaikaisesta toisen kunnan alueella asumisesta, jos henkilön asuminen toisessa kunnassa kestäisi enintään vuoden ja hän ilmoittaa haluavansa säilyttää tänä aikana aiemman kotikuntansa. Tällöin henkilö saisi esimerkiksi kunnalliset peruspalvelut edelleen vanhasta kotikunnastaan. Uusi asuinpaikka merkittäisiin väestötietojärjestelmään määräaikaiseksi asuinpaikaksi, joka olisi voimassa muuttoilmoituksen tietojen mukaisesti enintään vuoden.

Mikäli henkilö toiseen kuntaan alle vuodeksi muutettuaan säilyttäisi lähtökuntansa kotikuntanaan ja tosiasiallisesti käyttäisi tänä aikana vain kotikuntansa ja tämän mukaisen hyvinvointialueen peruspalveluja, on kotikunnan säilyttäminen perusteltua. Koska terveydenhuoltolaki ja sosiaalihuoltolaki kuitenkin antavat tietyin edellytyksin henkilölle oikeuden valita hoitopaikka kotikunnan ulkopuolelta, on todennäköistä, että henkilö tulee hyödyntämään myös määräaikaisen asuinkuntansa ja sen mukaisen hyvinvointialueen palveluita, joka aiheuttaa kustannuksia myös määräaikaiselle asuinkunnalle/hyvinvointialueelle. Etelä-Savon maakuntaliitto pitää tärkeänä, että myös nämä kunnassa määräaikaisesti asuvien henkilöiden kustannukset huomioidaan kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituksessa. Em. palveluista aiheutuvat kustannukset on kyettävä laskuttamaan täysimääräisesti henkilön kotikunnalta. Tällä hetkellä mm. Etelä-Savossa hyvinvointialueen kustannukset pelkästään pelastustoimen osalta ovat huomattavasti korkeammat, sillä se vastaa kustannuksillaan kaikista tehtävistä saamatta laskuttaa niistä ko. palvelun käyttäjän kotikuntaa. Sama koskee myös terveydenhuollon palveluita.

Näkemyksenne ulkomaalaisten kotikunnan saamisedellytysten tarkentamista ja kotikunnan menettämistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 4–7 ja 17 §)

4 §. Ulkomaan kansalaisen kotikunnan määräytyminen. Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joita Suomessa asuvan ulkomaan kansalaisen tulee täyttää, jotta hänellä voisi olla kotikunta Suomessa. Merkittävimpänä muutoksena voimassa olevaan lakiin verrattuna olisi se, että ulkomaalaiset eivät enää jatkossa voisi saada kotikuntaa

Maakuntahallitus

§ 129

16.10.2023

pelkästään sillä perusteella, että heidän perheenjäsenellään on Suomessa kotikunta. Lakiesityksessä tällä arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia ulkomailta Suomeen muuttavien ulkomaisten kansalaisten oikeuteen saada kotikunta Suomessa (s.46), sillä ehdotetun muutoksen seurauksena muutama tuhat Suomeen muuttanutta ulkomaisten kansalaista saisi vuosittain kotikunnan muutaman kuukauden myöhemmin kuin tällä hetkellä. Lakiesityksessä arvioidaan, että muutos olisi myös yhdenvertaisuuden kannalta sikäli perusteltua, ettei ihmisiä enää jatkossa asetettaisi keskenään eriarvoiseen asemaan kotikunnan saamisessa heidän perhesuhteidensa perusteella.

Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin tyhjentävästi ne edellytykset, joiden täytyessä ulkomaisten kansalaisten voivat saada Suomessa kotikunnan. Kotikunnan saamisen yleisenä edellytyksenä pidettäisiin sitä, että henkilö oleskelisi jatkuvasti ja pääasiallisesti Suomessa. Ulkomaille yli vuoden ajaksi muuttaneet ulkomaisten kansalaisten eivät näin voisi säilyttää kotikuntaa Suomessa edes siinä tapauksessa, että he voisivat osoittaa elinolosuhteidensa perusteella kiinteämmän yhteyden Suomeen kuin ulkomaiseen asuinmaahansa.

Esityksessä ehdotettu sääntely mahdollistaisi kotikuntamerkintöjen poistamisen sekä Suomesta poistuneilta ulkomaalaisilta, jotka ovat laiminlyöneet maastamuuttoilmoituksen tekemisen, että Suomessa sääntöjenvastaisesti oleskelevilta ulkomaalaisilta. Esitys olisi yhdenmukainen voimassa olevan kotikuntalain tarkoituksen sekä sen tavoitteen kanssa, että Suomessa ilman asianmukaista perustetta oleskelevilla henkilöillä ei olisi täällä kotikuntaa eikä sen mukanaan tuomia oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka on tarkoitettu vain maassa sääntöjenmukaisesti oleskeleville.

Esitystä ulkomaalaisten kotikunnan määräytymisen perusteista ja siihen ehdotetuista muutoksista voi pitää perusteltuina. Mikäli ulkomaalaiset eivät jatkossa voisi saada kotikuntaa perheenjäsenen kotikunnan nojalla ja seuraukset tarkoittaisivat tältä osin vain vähäistä prosessin viivästymistä, ei muutoksella sinänsä voi arvioida olevan kielteisiä vaikutuksia. Tärkeää on kuitenkin varmistaa, ettei prosessia tarpeettomasti viivästytetä ja ulkomaalaisten kotikunnan hakuprosessiin ja laajemminkin Suomalaiseen yhteiskuntaan kiinnittämiseksi osoitetaan riittävät resurssit. Turha byrokratia ja prosessien hitaus eivät saa toimia maahantulon esteinä tai vaarantaa ulkomaalaisten terveyttä tai turvallisuutta kotikuntapäätöstä odottaessa.

Myös ehdotusta kotikuntamerkinnän poistamisesta niiltä Suomesta poistuneilta ulkomaalaisilta, jotka ovat laiminlyöneet maastamuuttoilmoituksen tekemisen sekä maassa sääntöjenvastaisesti oleskelevilta ulkomaalaisilta voi pitää tarkoituksenmukainen. Jos henkilöllä puuttuu oleskelulupa tai hän on muuttanut maasta, on perusteltua, ettei hänellä ole Suomessa kotikuntaa ja oikeus kunnan tai tämän hyvinvointialueen mukaisten palveluiden käyttöön lakkaa.

Näkemyksenne muuttoilmoitusten tekemistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 12–14 §)

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää kotikuntalain muuttoilmoituksen tekemistä koskevia ehdotuksia osin ristiriitaisina. Erityisesti 12 § (muuttajan ilmoittamisvelvollisuus) sisältyy muuttajan kannalta erilaisiin muuttotilanteisiin liittyvää tulkinnanvaraisuutta, joka voi johtaa väärinymmärryksiin muuttoilmoituksen tekemisen tarpeellisuuteen liittyen. Mikäli muuttoilmoitusten tekemistä ei riittävällä tavalla valvota, riskinä onkin, ettei muuttoilmoituksia tehdä lain edellyttämällä tavalla, ja tiedot kuntien ja hyvinvointialueella

Maakuntahallitus

§ 129

16.10.2023

asuvista henkilöistä ovat virheellisiä. Tällä puolestaan voi olla vaikutusta kuntien ja hyvinvointialueiden talouteen siltä osin, kun niiden rahoitus pohjautuu kuntien ja hyvinvointialueen asukasluukuun.

Lain mukaan muuttoilmoitus olisi jatkossa tehtävä myös lyhytkestoisista muutoista, eikä laki ei enää mahdollistaisi ilmoituksen tekemättä jättämistä tilanteissa, joissa asuminen toisessa paikassa kestää enintään kolme kuukautta. Asuinpaikan muuttuminen tarkoittaisi pääsääntöisesti myös ihmisen kotikunnan vaihtumista, jos uusi asuinpaikka sijaitsisi toisen kunnan alueella. Laissa kuitenkin säilyisi mahdollisuus aiemman kotikunnan säilyttämiseen tilanteissa, joissa kyse on enintään vuoden kestävästä toisessa paikassa asumisesta ja henkilö ilmoittaa muuttoilmoituksessa haluavansa säilyttää tänä aikana aiemman kotikuntansa. Samaan aikaan muuttoilmoitus olisi mahdollista jättää tekemättä tilanteissa 'joissa ei ole kyse varsinaisesta muutosta' (s.42). Esimerkiksi asevelvollisuuden tai siviilipalveluksen suorittamisen, merillä olon tai rangaistuslaitoksessa oleskelun lisäksi tähän lukeutuisi lakiesityksen mukaan tilanteet, joissa henkilöllä on käytössään useampia asuntoja ja hän pitää asuinpaikkanaan aiempaa asuntoaan, johon hänellä säilyy kiinteämpi yhteys kuin muihin asuntoihinsa. Edellä mainituissa tilanteissa ei tälläkään hetkellä edellytetä muuttoilmoituksen tekemistä, eivätkä ne muuta henkilön asuinpaikkaa tai kotikuntaa, joten oikeustila säilyisi näiltä osin ennallaan. Esimerkiksi muutto useaksikaan kuukaudeksi vakinaisesta asunnosta vapaa-ajan asunnolle ei näin ollen edellyttäisi muuttoilmoituksen tekemistä. Muissa tilanteissa ihmisten olisi tehtävä muuttoilmoitus ja heidän väestötietojärjestelmään merkitty asuinpaikkansa muuttuisi ilmoitusta vastaavasti.

Kun muuttoilmoitus em. mukaisesti toisaalta edellytetään myös lyhyemmästä muutosta, mutta samaan aikaan mahdollistetaan esimerkiksi kuukausien mittainen asuminen toisen kunnan alueella ilman muuttoilmoitusta, riskinä on, että lakia tulkitaan erilaisissa muuttotilanteissa väärin. Seurauksena viralliset tiedot eri kunnissa ja hyvinvointialueilla tosiasiallisesti asuvista henkilöistä voivat näin ollen olla osin virheellisiä ja puutteellisia. Lakiesityksessä tulisi selkeämmin 12 § muuttajan ilmoitusvelvollisuus, siten että siitä käy nykyistä selkeämmin ilmi, milloin olisi kyse ns. varsinaisesta, muuttoilmoitusta edellyttävästä muutosta ja missä tapauksissa lain 1 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus ei taas koskisi henkilöä ns. aikaisempaan asuinpaikkaan säilyvän 'kiinteimmän yhteyden' nojalla.

Näkemyksenne muuttoilmoitusten käsittelyä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 15–21 §)

Kotikuntalain 15-21 § käsittäisivät muuttoilmoitusten tekemistä ja vastaanottamista sekä henkilön kotikuntaa, asuinpaikkaa ja väestökirjanpitokuntaa koskevien merkintöjen tekemistä väestötietojärjestelmään koskevat säännökset. Luvun sisältö vastaisi pääosin voimassa olevassa olevaa lakia, mutta useita säännöksiä tarkennettaisiin tai täydennettäisiin nykyiseen verrattuna. Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole huomautettavaa lakiesitykseen tältä osin.

Näkemyksenne väestötietojärjestelmästä ja Digi- väestötietoviraston varmennepalveluista annettuun lakiin sekä muihin lakeihin ehdotetuista muutoksista

Lakiin esitetään muutosta, jossa Digi- ja väestötietoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston tiedonsaantioikeutta laajennettaisiin koskemaan myös hyvinvointialueita ja niiden viranomaisia, poliisiviranomaisia, puolustusvoimia sekä Terveyden ja hyvinvoinnin

Maakuntahallitus

§ 129

16.10.2023

laitosta. Lisäystä perustellaan esityksessä sillä, että lisättävillä toimijoilla voi olla hallussaan myös muita väestötietojärjestelmän ja erityisesti ihmisten kotikunnan ja asuinpaikan määräytymisen kannalta merkityksellisiä tietoja, jotka ovat tarpeellisia väestötietojärjestelmään talletettavien tietojen ylläpitoa, oikeellisuuden varmistamista tai muun käsittelyä varten. Kyse voisi olla esimerkiksi henkilön tosiasiallista asumista koskevista tiedoista, joilla on välitön vaikutus henkilön kotikunnan ja asuinpaikan määräytymiseen.

Lakiin esitettävien lisäysten tarkoituksena varmistaa, että virastot saavat muilta viranomaisilta kaikki sellaiset tiedot, joita ne tarvitsevat paitsi väestötietojärjestelmään tallettamista varten, myös väestötietojärjestelmään talletettavien tietojen sisällön ja oikeellisuuden selvittämiseksi. Etelä-Savon maakuntaliitto kannattaa lakiin esitettävää muutosta tiedonsaantioikeuden laajentamiseen liittyen, sillä se todennäköisesti palvelisi väestötietojärjestelmään talletettavien tietojen sisällön oikeudellisuutta ja ajantasaisuutta henkilöiden tosiasialliseen asumiseen liittyen.

Esitysluonnoksessa on kuvattu lakiehdotusten keskeiset vaikutukset (jakso 4.2). Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, täydennettävä tai tarkennettava?

Lain vaikutukset kuntien ja hyvinvointialueiden toimintaan arvioidaan esityksessä jäävän suhteellisen vähäisiksi (s.62). Myös yleisemmällä tasolla sen taloudelliset vaikutukset valtioon, kuntiin ja hyvinvointialueisiin arvioidaan vähäisiksi (s.39). Lakiehdotuksessa vaikutuksia on kuitenkin avattu varsin suppeasti ja vaikutusarviointia tulisi syventää erityisesti kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden järjestämisen- ja kustannusvastuiden osalta.

Esityksessä tulisi huomioida paremmin erityisesti pieniin kuntiin ja hyvinvointialueisiin kohdistuvat vaikutukset, sillä kuten esityksessäkin (s.39) todetaan, mitä pienemmästä kunnasta tai hyvinvointialueesta olisi kysymys, sitä suurempi merkitys yksittäisten ihmisten asumisella ja siinä tapahtuvilla muutoksilla voi olla niiden talouteen. Ihmisten kotikunta vaikuttaa kuntien saaman valtionosuusrahoituksen ja hyvinvointialueiden saaman valtion rahoituksen määräytymiseen.

Esityksen sisältämät ehdotukset muuttoilmoitusten tekemisestä ja ihmisten kotikunnan ja asuinpaikan määräytymisestä tarkoittaisivat todennäköisesti sitä, että nykyistä useamman ihmisen kotikunta ja asuinpaikka vaihtuisivat myös sellaisissa tilanteissa, joissa asuminen toisessa paikassa kestää vain suhteellisen lyhyen aikaa. Vaikka mahdollisuus aikaisemman kotikunnan säilyttämiseen lyhyemmissä muutoissa voisi sinänsä vähentää kotikunnan vaihtumisista johtuvia kuntien ja hyvinvointialueiden asukasmäärissä tapahtuvia muutoksia, voi lisääntyneistä muuttoilmoituksista johtuvilla asukasmäärän muutoksilla kuitenkin olla vaikutusta erityisesti väestömäärältään ja alueeltaan pienimpien kuntien kohdalla, erityisesti niiden saamien valtionosuuksien ja verotulojen osalta. Näistä vaikutuksista olisi tarpeellista tehdä syvällisempi arviointi, jotta kunnat pystyisivät toiminnassaan paremmin ennakoimaan lain vaikutukset talouteensa sekä palveluiden järjestämiseen.

Vaikutusarvioinnissa tulisi ottaa huomioon erityisesti vuoden viimeisen päivän painoarvo kotikunnan määrittämisessä. Kun kotikuntalaki mitä todennäköisimme lisää henkilöiden tekemiä muuttoilmoituksia ja kuntien välisten muuttojen osalta myös kotikuntien muutoksia, ei ainoastaan vuoden viimeisen päivän huomioiminen kunnan väestömäärän, verovelvollisuuden ja hyvinvointialueiden rahoituksen perustana ole perusteltua. Kun

Maakuntahallitus

§ 129

16.10.2023

kunnallisvero maksetaan sille kunnalle, jossa henkilöllä on verovuotta edeltäneen vuoden lopussa kotikuntalaisissa tarkoitettu asuinpaikka, tarkoittaa tämä käytännössä sitä, että lyhytaikaisissa kuntienvälisissä muutoissa henkilöstä koituvat kustannukset jäävät muuttokunnan/hyvinvointialueen kustannukseksi mutta henkilö maksaa veronsa lähtökuntaan, joka samanaikaisesti saa tästä myös asukaslukuun perustuvaa valtionosuutta. Käytännössä yksittäiseen kuntaan voisi siis muuttaa vuoden aikana lukuisia henkilöitä vain lyhyiksi jaksoiksi. Henkilöt olisivat kotikunnan nojalla oikeutettuja kunnan ja tämän hyvinvointialueen palveluihin, mutta heidät huomioitaisiin kunnan rahoituksessa vain, jos asuminen kunnassa ajoittuu vuoden viimeiseen päivään. Lakiesityksen mukaan yksittäinenkin henkilö voisi muuttaa kotikuntaansa useitakin kertoja vuodessa, jolloin kustannukset palveluiden käytöstä menisivät kulloisellekin kotikunnalle, mutta valtionrahoitus osoitettaisiin ainoastaan sille kunnalle, joka on ollut henkilön kotikuntana edeltävän verovuoden viimeisenä päivänä.

Vain vuoden viimeisen päivän huomioiminen kunnan väestömäärän ja hyvinvointialueiden rahoituksessa on erityisen ongelmallinen alueille, joilla on paljon vapaa-ajan asuntoja ja asukkaita sekä harva mutta kauttaaltaan asuttu yhdyskuntarakenne. Tämänkaltaisten alueiden sote:n ja pelastustoimen palveluverkko- ja -taso on vakioväestön tarvetta korkeampi, ja on äärimmäisen tärkeää, että rahoituksessa pystyttäisiin huomioimaan nykyistä paremmin alueella ole kausiväestö, eikä vain vuoden viimeisen päivän väkiluku.

Vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida paremmin myös se, etteivät monet palvelut ole riippuvaisia henkilön kotikunnasta ja terveydenhuoltolaki ja sosiaalihuoltolaki antavat henkilölle tietyin edellytyksin oikeuden valita hoitopaikka myös kotikunnan ulkopuolelta. Vaikka henkilö siis säilyttäisi kotikuntansa alle vuoden mittaisessa muutossa toiseen kuntaan, on mahdollista, että hän siitä huolimatta käyttää kotikuntansa palveluiden ohella myös asuinkuntansa ja sen mukaisen hyvinvointialueen tarjoamia palveluja.

Esitysluonnoksessa on kuvattu vaihtoehtoisia toteuttamistapoja (jakso 5.1). Olisiko jokin näistä toteutustavoista perustellumpi kuin esityksessä ehdotettu malli?

Esitysluonnoksessa on yhtenä vaihtoehtoisena toteuttamistapana esitetty kaksoiskuntalaisuuden ja monipaikkaisuuden mallia (s.65), sillä perusteella, että nykyään ”ihmiset jakavat aikansa yhä enemmän eri paikkakuntien välillä: henkilö voi asua yhdellä paikkakunnalla, käydä töissä toisella ja viettää vapaa-aikaa yhdellä tai useammalla paikkakunnalla. Viime vuosina varsinkin koronapandemia on lisännyt etätöiden määrää ja sitä kautta ihmisten monipaikkaista asumista.”

Etelä-Savon maakuntaliitto esittää, että monipaikkaisuus huomioitaisiin laajemmin myös kotikuntalaisissa. Koska monipaikkaiset asujat käyttävät myös useamman paikkakunnan järjestämiä julkisia palveluja, tulisi erityisesti niiden järjestämisvastuiden ja kustannusten jakamisen osalta kehittää ratkaisuja, jotka nykyistä paremmin vastaisivat kunnille ja hyvinvointialueille monipaikkaisista asujista aiheutuvia kustannuksia.

Vaihtoehdon osalta lakiesityksessä viitataan vuonna 2018 Valtionvarainministeriön tekemään selvitykseen ”Millaista monipaikkaisuutta Suomeen? Selvitys kaksoiskuntalaisuudesta” (valtiovarainministeriön julkaisu 3/2018), jossa kaksoiskuntalaisuuden mahdollisuutta käsiteltiin myös kotikuntalain ja VTJ-lain näkökulmasta. Kahden tai useamman kotikunnan mahdollistaminen merkitsisi sitä, että kotikuntalakiin ja VTJ-lakiin lisättäisiin säännökset siitä, että väestötietojärjestelmään voitaisiin merkitä henkilölle yhtä useampi vakituinen asuinpaikka ja kotikunta.

Maakuntahallitus

§ 129

16.10.2023

Vaihtoehtoisesti henkilölle voitaisiin merkitä yksi kotikunta ja yksi tai useampi ”toissijainen kunta”, joilla olisi tiettyjä oikeudellisia vaikutuksia. Selvityksessä tultiin johtopäätökseen, että kaksoiskuntalaisuus tai monipaikkaisuus juridisena määritelmänä, joka sisältäisi äänioikeuden tai vaalikelpoisuuden useassa kunnassa taikka verotuottojen allokoinnin kuntien välillä, olisi ongelmallinen perustuslain näkökulmasta. Siksi suomalaiseen monipaikkaisuuteen ei voisi liittyä verotuksellisia, äänioikeuteen tai vaalikelpoisuuteen liittyviä oikeuksia. Lisäksi kahden kotikunnan mahdollistamisen yleissäännöksellä nähtiin monimutkaistavan nykyistä järjestelmää, vaikeuttavan palvelujen järjestämistä ja aiheuttavan rajanveto-ongelmia sen suhteen, miten erilaiset henkilöiden ja kuntien oikeudet ja velvollisuudet määräytyisivät.

Vaikka kaksois- tai monikuntalaisuuden juridiseen toteuttamiseen väistämättä kytkeytyy em. perustuslaista nousevia haasteista, tulisi lainsäädännön päivittämisen yhteydessä kuitenkin pyrkiä vastaamaan nykyistä paremmin siihen, että monipaikkaisuus on monella tavalla vakiintunut osaksi suomalaista elämää. Merkillepantavaa on myös se, että vaihtoehdon tarkastelussa mainittu VM:n selvitystyö on toteutettu vuonna 2018, jonka jälkeen monipaikkaisuus on koronapandemian seurauksena vahvistunut entisestään. Tämän vuoksi monikuntalaisuuden toteuttamisvaihtoehdot tulisi ottaa tarkasteluun uudestaan ja selvittää toteutettavissa olevia monipaikkaisuutta tukevia ratkaisuja ja toimintamalleja erityisesti julkisten palvelujen osalta. Nykytekniikka sekä toisaalta kotikuntalaissakin esitetty Digi- ja väestötietoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston tiedonsaantioikeuden laajentaminen mahdollistanevat osaltaan monipaikkaisuuden entistä paremman seurannan toteuttamisen sekä esimerkiksi monikuntalaisuuteen liittyvien pilottien ja kokeilujen toteuttamisen.

Muut kommentit esitysluonnoksesta

Etelä-Savon maakuntaliitto kannattaa vuonna 1994 laaditun kotikuntalain tarkistamista, mutta näkee lausuttavana olevan lakiesityksen sisällöltään ja vaikutuksiltaan monilta osin vaikeaselkoisena. Erityisesti uuden ja voimassa olevan lain välisiä eroja ei ole kuvattu lakiesityksessä riittävän selkeästi. Koska uudella kotikuntalailla voi ennakoida olevan vaikutuksia myös kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden järjestämisvastuisiin ja kustannuksiin, tulisi esitykseen sisällyttää niihin liittyvä, laajempi vaikutustarkastelu.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Anne Kokkonen esitteli asiaa ja poistui sen jälkeen kokouksesta klo 11.23.

Anna-Maria Kovanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.57.

Selostus

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotikuntalaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Lausunto on pyydetty lausuntopalvelu.fi - palveluun 20.10. mennessä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi kotikuntalaki, jolla kumottaisiin vuonna 1994 voimaan tullut kotikuntalaki. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi

Maakuntahallitus

§ 129

16.10.2023

väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annettua lakia sekä useita muita lakeja, joissa viitataan henkilön kotikuntaan.

Kotikuntalaissa säädetään henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan määräytymisestä. Kotikuntalain muutostarpeita keväällä 2020 selvittänyt hanketyöryhmä ehdotti loppuraportissaan kotikuntalain kokonaisuudistusta. Kotikuntalaki on säädetty lähes 30 vuotta sitten ja siihen on sittemmin tehty lukuisia muutoksia. Kotikuntalakiin tai henkilön kotikuntaan on viittauksia lukuisissa muissa laeissa ja asetuksissa. Kotikuntalain muuttamisella voi siten olla vaikutuksia useiden eri hallinnonalojen toimintaan. Siksi luonnos hallituksen esitykseksi on laadittu poikkihallinnollisessa säädöshankkeessa, jossa olivat edustettuina kotikuntalain soveltamisen kannalta keskeisten ministeriöiden ja virastojen sekä Kuntaliiton ja Hyvil Oy:n edustajat.

Uudessa kotikuntalaissa säädettäisiin Suomessa vakinaisesti asuvien ihmisten kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan määräytymisestä nykyistä täsmällisemmin. Esityksellä pyritään edistämään sitä, että väestötietojärjestelmään tehtävät ihmisten kotikuntaa ja asuinpaikkaa koskevat merkinnät ovat ajantasaisia ja vastaavat mahdollisimman pitkälti tosiasiallista asumista, jotta muut viranomaiset voivat omassa ratkaisutoiminnassaan luottaa niihin. Uudessa laissa otettaisiin myös huomioon ne muutokset, joita muussa lainsäädännössä, oikeuskäytännössä ja yhteiskunnassa on tapahtunut voimassa olevan lain säätämisen jälkeen. Lisäksi uudessa laissa täsmennettäisiin niitä edellytyksiä, joiden perusteella ulkomaisten kansalaisten voivut saada Suomessa kotikunnan. Laissa olisivat myös säännökset menettelystä, jonka mukaisesti ulkomaalaiselle tehty kotikuntamerkintä voitaisiin poistaa väestötietojärjestelmästä, jos hän ei enää täytä kotikunnan saamiselle asetettuja edellytyksiä.

Liitteet

- 4 20230929_Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotikuntalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Maakuntahallitus

§ 130

16.10.2023

Vastaus 15.6.2023 tehtyyn valtuustoaloitteeseen

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 130

142/15.00.04/2023

Valmistelija

elinkeinopäällikkö Tuula Kokkonen, 040 678 5415, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus antaa maakuntavaltuustolle Seija Puputin ym. aloitteen johdosta seuraavan sisältöisen vastauksen ja esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee asian tiedoksi ja toteaa sen loppuunkäsittelyksi:

Etelä-Savon Maakuntastrategia 2030 linjaa maakunnan kehittämisen kärjet ja niille asetetut pitkän aikajänteen tavoitteet vuoteen 2030. Sen mukaan alueen kilpailukyky, elinvoima ja myönteinen imago pohjautuvat kestävään elinkeinotoimintaan, osaamiseen sekä asukkaiden hyvinvointiin ja hyvään elinympäristöön. Strategiansa mukaisesti Etelä-Savo on vuonna 2030 vetovoimainen elinkeinoelämän, asumisen ja vapaa-ajan maakunta. Se tarjoaa kilpailukykyisen toimintaympäristön yrityksille sekä viihtyisän ja turvallisen elinympäristön, toimeentulon ja sujuvan arjen asukkailleen.

Etelä-Savon menestyksen elinehto ja avaintekijä on alueen yritysten kyky uudistua – tunnistaa ja hyödyntää muuttuvan toimintaympäristön uudet mahdollisuudet. Maakuntastrategian linjauksia on täydennetty maakuntaohjelman 2022–2025 sekä Älykkään erikoistumisen 2022–2027 kirjauksilla elinkeinojen uudistumisesta ja TKI-toiminnasta.

Viimeisimpänä on valmistunut Etelä-Savon maakunnallinen TKI-tiekartta, joka laadittiin laaja-alaisessa yhteistyössä yritysten, oppi- ja tutkimuslaitosten, elinkeinoelämän järjestöjen sekä julkisten kehittämisorganisaatioiden kanssa kevään 2023 aikana. Tiekartta hyväksyttiin maakuntahallituksessa 21.8.2023 (Dynasty tietopalvelu : Etelä-Savon maakuntaliitto (oncloudos.com).

Valmistelutyöpajoissa ja taustahaastatteluissa koottiin taustatietoja maakunnan TKI-toiminnan nykytilasta. Analyysin löydöksissä on selkeitä yhtäläisyyksiä Elinvoimanbarometrin 2023 tuloksiin. Tärkeimmät kehittämisen pullonkaulat on nostettu ratkaistavaksi TKI-tiekartan toimenpiteissä.

Vaikka TKI-tiekartan toimenpiteiden ensisijaisena tavoitteena on nimenomaan maakunnan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kunnianhimoisen tason nosto, pätevät toimenpiteet vahvan yrityspainotuksensa vuoksi laajemminkin Etelä-Savon elinvoiman edistämiseksi. Erityisesti seuraavat kaksi tavoitetta ratkaisuehdotuksineen kohdentuu valtuustoaloitteessa esitettyihin taustatietoihin ja -suosituksiin:

1. Pelitaktiikka yritysvetoiseksi ja laajemmille hartioille

Yrittäjyyttä tukeva toimintaympäristö ja yhteisö, jossa yritykset ohjaavat vahvemmin

Maakuntahallitus

§ 130

16.10.2023

maakunnan TKI-toimintaa.

- Maakunnan "TKI-iskuryhmä" ja pyöreä pöytä
- Maakunnallisen startup- ja opiskelijayrittäjyyden vahvistaminen sitä tukevien palveluiden, fyysisten tilojen ja yhteisön tuen avulla.

2. TKI-toiminta ja "hyökkäyspeli" vahvistuu eteläsavolaisissa yrityksissä

Kehityshaluisten ja -kykyisten yritysten verkosto ja niiden tarpeisiin nopeampi vastaaminen, mikä näkyy myös yritysten T&K-panostusten kasvussa.

- Vahvempi yhteinen palvelunohjaus maakunnassa.
- TKI-palvelutarjotin, jolla palvelut ja rahoitus helposti lähestyttäväksi.
- Vahvempi alueen elinkeinopalvelujen "jalkatyö" ja resurssien kohdistaminen kehityshaluisten yritysten ja tarpeiden tunnistamiseksi ja tukemiseksi ja uusien investointien houkuttelemiseksi maakunnan ulkopuolelta.

Maakuntahallitus on perustanut 18.9.2023 TKI-ydinryhmän koordinoimaan tiekartan toimeenpanoa. TKI-ydinryhmän toimintaa täydentää ja tukee ns. pyöreä pöytä, johon kutsutaan laajasti eri toimijoita. TKI-ydinryhmän ja sitä tukevan ns. pyöreän pöydän tehtäviin tullaan sisällyttämään valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden työstäminen.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Seija Puputti ym. jätti maakuntavaltuuston 15.6.2023 kokouksessa aloitteen, johon maakuntaliiton virasto on valmistellut esityksen vastaukseksi.

"Valtuustoaloite työryhmän perustamiseksi Etelä-Savon Maakunnan elinvoimaisuuden parantamiseksi

Valtuustoaloitteen taustaa:

Yrittäjien Elinvoimabarometri 2023 julkaistiin Lahdessa 24.5.2023, jossa oli kartoitettu yrittäjien ja yritysten arvioinnit maakuntien elinvoimaisuudesta. Elinvoimabarometrin tulokset Etelä-Savon Maakunnan kohdalla olivat karut. Etelä-Savon maakunta sijoittui tutkimukseen sisältyneiden jokaisen kolmen pääteeman kohdalla viimeiseksi;

1. Maakunnan elinvoimasta Etelä- Savo ka 2.85
2. Verkostoitumisesta ka 3.03
3. Johtamisesta ja päätöksenteosta 2.32

Tutkimuskysymykset muodostuivat alla olevista teemoista;

- Maakunnan toimijoiden yhteinen näkemys sen elinvoimatekijöistä -

Maakuntahallitus

§ 130

16.10.2023

- Maakunnan toimijoiden kesken riittävästi keskustelua maakunnan elinvoimasta
- Maakunnan toimijoiden keskusteluilla ollut vaikutusta käytännön toimintaan
- Maakunnan saavutettavuus (lentoliikenne, tieverkko, rautatie, tietoverkot)
- Maakunnan kokonaispuoleensavetävyys
- Osaava työvoima, Matkailupalvelut, Liikuntapalvelut,) Kulttuuripalvelut, Koulutuspalvelut - Rakennettu ympäristö
- Verkostoituminen maakunnan muiden yritysten kanssa
- Verkostoitumistilaisuuksien olemassaolo ja niihin osallistuminen

Tutkimuksen pohjalta esitetyt toimenpidesuosituksot elinvoiman parantamiseksi:

1. Maakuntien on syydä luoda strategia, tiekartta tulevaan, yhdessä yritysten ja sidosryhmien kanssa.
2. Pitää luoda johtamisrakenteettukemaan hyvää yhteistyötä ja sopia, kuka ottaa siitä johtajuutta ja valmisteluvastuuta.
3. Yrityspalvelut ovat yrittäjän lähipalvelu. Palvelut on turvattava läpi maakunnan, myös yksin- ja pienyrittäjien verkostoille.
4. Verkostot yhdistävät yrittäjiä: Varmistetaan, että tilaisuuksia verkostoitua on tarjolla maakunnassa erilaisilla yrityksille ja yrittäjille.
5. Maakuntien kannattaa aloitteellisesti koota kuntiaan elinvoimahankkeisiin ja tukea niitä EU-rahoituksensaamiseksi.
6. Maakuntien kannattaa tehdä yhteistyötä Business Finlandin kanssa ja kertoa maakunnan yrityksille EU:n rahoitusmahdollisuuksista.
7. Yritysvaikutusten arviointi pitää ottaa järjestelmällisesti mukaan kaikkeen julkiseen päätöksentekoon.
8. Pitää rakentaa yhdessä positiivista maakuntakuvaa, joka houkuttelee yrityksiä sijoittumaan alueelle. (www.yrittajat.fi/elinvoimabarometri2023).

Toimenpidesuosituksot elinvoiman rakentamiseksi, antavat selkeään rakenteen Etelä-Savon maakunnan vetovoimaisuuden parantamiseksi, joten Liike Nyt maakuntavaltuustoryhmä esittää perustettavaksi työryhmää, joka ottaa vastuulleen toimenpidesuositusten mukaisen työstämisen. Työryhmä tulee koostua sekä yrittäjistä, luottamushenkilöistä että viranhaltijoista. Työryhmään tulee sisällyttää myös yhdistysten edustus, sillä yhdistyksillä on merkittävä asema elinvoimaisuuden kehittämisessä"

Liitteet

- 5 Valtuustoaloite 15.6.2023 Puputti ym

Maakuntahallitus

§ 131

16.10.2023

Maakuntajohtajan katsaus 16.10.2023

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 131

Päätösehdotus

Esittelijä:maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi maakuntajohtajan selostusosan mukaisen katsauksen.

Päätös

Maakuntahallitus merkitsi tiedoksi maakuntajohtajan katsauksen.

Maakuntajohtajan katsauksen käsittely keskeytettiin klo 11.29 asian 132 esittelyn ajaksi, asian käsittelyä jatkettiin klo 12.30.

Jarno Strengell poistui kokouksesta klo 12.23. ja Jenni Tissari klo 12.25.

Selostus

1. Itä- ja Pohjois-Suomen alueen maakuntien liittojen kannanotto 6.10
2. Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyö: aluekehittämisen ja -politiikan tilanne
3. Väyläviraston selvitys Savon ja Karjalan radoista
4. Savonlinnan seudun vetoomus koskien VT14:sta
5. maakuntaliiton talouden ja toiminnan suunnittelu vuosille 2024-2026
6. alueelliset innovaatiolaaksot (RIV)
7. ajankohtaiset tilastot
8. valtion aluehallintouudistus

Liitteet

- 6 IP_alue_kannanotto_lopullinen061023
- 7 Liite A Valtatie 14 kehittämiselle osoitettava rahoitusta eduskunnassa valtion budjettivalmistelun yhteydessä
- 8 Ajankohtaiset tilastot_16.10.2023

Maakuntahallitus

§ 132

16.10.2023

Poliisilaitoksen ajankohtaiset asiat

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 132
73/15.02.04/2022

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus merkitsee katsauksen tiedoksi.

Päätös

Maakuntahallitus merkitsi katsauksen tiedoksi.

Merkittiin, että Itä-Suomen poliisilaitoksen viestintäpäällikkö Markku Paksuniemi osallistui kokoukseen tämän asian käsittelyn ajan.

Juha Kukkonen poistui kokouksesta klo 12.15.

Selostus

Itä-Suomen poliisilaitoksen poliisipäällikkö Samppa Holopainen tulee kokoukseen klo 11.30 kertomaan vuosien 2023-2026 toimintaohjelmasta, rikostilanteesta ja muista ajankohtaisista asioista.

Maakuntahallitus

§ 133

16.10.2023

Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenmuutos, Etelä-Savon TE-toimisto

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 133
174/00.04.01/2022

Valmistelija

Vt. hallintojohtaja Sirpa Lavikainen, 040 509 4006, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus nimeää Juha Jokitalon maakunnan yhteistyöryhmän varajäseneksi Hanna Makkulan tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Organisaatiossa tapahtuneesta henkilövaihdoksesta johtuen Etelä-Savon TE-toimisto esittää henkilömuutosta maakunnan yhteistyöryhmään.

Etelä-Savon TE-toimisto esittää Hannu Marsin varajäseneksi Juha Jokitaloa.

Maakuntahallitus

§ 134

16.10.2023

Viranhaltijoiden päätökset

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 134

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus merkitsee selostusosan mukaiset viranhaltijoiden päätökset tiedoksi, eikä käytä niihin otto-oikeuttaan.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Päätösluettelo

Ennakointiasiantuntija

Hankinta, kynnysarvon alittava
26.9.2023 § 4 [Älykkään erikoistumisen strategian \(ÄES\) ja klustereiden viestintämateriaalien hankinta](#)

Maakuntahallitus

§ 135

16.10.2023

Muut asiat

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 135

Päätösehdotus

Todetaan mahdolliset muut asiat.

Päätös

Ei ollut.

Maakuntahallitus

§ 136

16.10.2023

Tiedoksi

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 136

Päätösehdotus

Esittelijä:maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi asiat ja saapuneet kirjeet.

1. Savonlinnan kaupungin, alueen teollisuusyritysten ja elinkeinoelämän eri järjestöjen yhteinen kannanotto: Valtatie 14 kehittämiselle osoitettava rahoitusta eduskunnassa valtion budjettivalmistelun yhteydessä
2. Etelä-Savon eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunnan kirje maakunnallisen yhteistyön järjestämisestä eläkeläisiä koskevista asioista

Päätös

Maakuntahallitus merkitsi tiedoksi saapuneet kirjeet.

Liitteet

- 9 Liite A Valtatie 14 kehittämiselle osoitettava rahoitusta eduskunnassa valtion budjettivalmistelun yhteydessä
- 10 Ehdotus Eloisalle ja maakuntaliitolle

Maakuntahallitus

§ 137

16.10.2023

Kokouksen päättäminen

Maakuntahallitus 16.10.2023 § 137

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.40.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 125, § 126, § 127, § 128, § 129, § 130, § 131, § 132, § 134, § 135, § 136, § 137

Muutoksenhakukielto

Päätökseen ei voi hakea muutosta, jos:

- päätös koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (kuntalaki 136 §)
- päätös koskee virka- ja työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista, ja asia voidaan saattaa ratkaistavaksi työtuomioistuimessa (TTL 1 § ja KVhl 50 §2 mom.)
- laissa on säädetty muutoksenhakukiellosta asiassa tehtyyn päätökseen.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 133

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Etelä-Savon maakuntaliiton kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Etelä-Savon maakuntaliiton maakuntahallitus

Kirjaamon yhteystiedot:

Osoite: Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
Sähköpostiosoite: kirjaamo@esavo.fi

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00 – 15.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.